

B ö l ü m

11

Solunum Sistemi Muayenesi

Adnan MERCAN¹
Duygu ERGE²

Solunum sistemi vücudumuzun biyolojik işlevlerinin devamı için oldukça hayati olan bir sistemdir. Solunum sistemi burun boşluğu, ağız içi, farinks, larinks, trakea, bronşlar, bronşioller ve alveollerin yanı sıra kaslar, sinirler, damarlar, plevral zarlar ve diyafragmayı içeren üst ve alt solunum yollarından oluşur. Dış ortamdaki hava ile bağlantılı olan bu sistem, hücrelerin oksidatif metabolizması için gerekli oksijenin temini ve metabolizmanın atık ürünü olan karbondioksitin vücuttan atılımını sağlayarak gazların doku ile hava arasında taşınma görevini gerçekleştirir.

Öykü

Akciğer hastalıkları doğuştan ve edinsel hastalıklar olarak ikiye ayrılır. Semptomlar doğuştan hastalıklarda süreklilik gösterirken edinsel hastalıklarda aralıklı olarak ortaya çıkabilir. Çocukluk çağı solunum sistemine ait hastalıkların spektrumu esas olarak hastanın yaşı ile ilişkilidir. Bu yüzden yaş, ayırıcı tanıda oldukça önemlidir.

Solunum semptomlarını sorgularken; semptomların başlangıcı, ne kadar sürdüğü, gece-gündüz arasındaki farklılığı, sürekli veya aralıklı oluşu, egzersiz, gülme, ağlama, gıda vb. gibi tetikleyici etmenlerin varlığı ve diğer hastalıklar ile ilişkisi araştırılmalıdır. Hastanın bulunduğu çevre semptomlar açısından

¹ Uzm. Dr, Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Tıp Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları AD Çocuk Alerji ve İmmünoloji BD, e-posta: adnan_mercan@hotmail.com

² Prof. Dr, Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Tıp Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları AD Çocuk Alerji ve İmmünoloji BD, e-posta: duyguolmez@hotmail.com

sesidir. İki deri parçasının birbirine sürtüldüğünde duyulan sese benzer. Tipik olarak ağrının hissedildiği yerde, inspiryum sonu ekspiryum başında işitilir. Öksürmekle kaybolmaz, soluk tutulduğunda kaybolur. En iyi inferolateral bölgede duyulur. Frotman parapnömonik sıvılarda, tüberküloza bağlı plöreziye duyulabilir.

Plevra boşluğunda sıvı ve hava birlikte bulunduğu, hasta iki elle tutulup sarsılırsa kulakla duyulan sese çalkantı sesi denir.

Diyafragma hernisinde bağırsaklara ait peristaltik sesler akciğerler üzerinde duyulabilir.

KAYNAKLAR

1. Oğuz, F. (2016). Çocuk Solunum Sistemi Semiyolojisi. Fatma Oğuz (Ed.), *Pediyatrik Semiyoloji* içinde (s. 109-122). İstanbul: İstanbul Tıp Kitabevi
2. Göçmen, A. (1992). Solunum Sistemi. Ergül Tunçbilek (Ed.), *Çocuk Sağlığı Prope-dötik* içinde (s. 115-135). Ankara: Hacettepe Üniversitesi Yayınları
3. Çetinkaya, F. (2010). Akciğer Hastalıkları. Ömer Tarım (Çev. Ed.), *Pediyatrik Fiziksel Tanı Atlası* içinde (s. 597-622). İstanbul: Nobel Tıp Kitabevi
4. Kazancı, S. Y. (2015). Solunum Yollarının Hastalıkları. Teoman Akçay (Çev. Ed.), *Nelson Pediatri* içinde (s. 1429-1526). İstanbul: Nobel Tıp Kitabevi
5. Aksay, K. (2019). Öksürük. Ateş Kara, Ayper Somer, Ayşe Büyükcem (Çev. Ed.), *Nelson Pediatrik Semptomaya Dayalı Tanı* içinde (s. 15-38). Ankara: Ankara Nobel Tıp Kitabevi
6. Sipahi, S. (2019). Solunum Sıkıntısı. Ateş Kara, Ayper Somer, Ayşe Büyükcem (Çev. Ed.), *Nelson Pediatrik Semptomaya Dayalı Tanı* içinde (s. 39-60). Ankara: Ankara Nobel Tıp Kitabevi
7. Sarnaik, A. P., Clark, J. A., Heidemann, S. M. (2020). Respiratory Distress and Failure. In R. M. Kliegman (Ed.), *Nelson Textbook of Pediatrics* (21th ed., pp. 583-601). Philadelphia: Elsevier
8. Bilgiç, H., Öcal, N. (2020). Fizik Muayene. Orhan Ersever (Ed.), *Temel Akciğer Sağlığı ve Hastalıkları Ders Kitabı* içinde (s. 45-61). İstanbul: Nobel Tıp Kitabevi